

Links Ecologisch Forum (LEF)

Forum Gauche Ecologie (FGE)

Radicaal Groen Linkse Partijoverstijgende Beweging

Mouvement Radical Rouge et Vert, au-delà des Partis

Opinie - Belastingparadijzen en offshore-industrie: stormrammen voor belastingverlaging en financiële deregulering

Geplaatst op dinsdag 16 april 2013 |

SHARE

Even was het wereldnieuws. Bijna zo belangrijk als de voorbije Pausverkiezing en het proces Kim De Gelder. De koppen in de modale pers logen er niet om: *'Datalek legt geldstroom naar belastingparadijzen bloot'*; *'Superrijken sluizen duizenden miljarden weg'*; *'Lek leidt mogelijk tot schokgolf in financiële wereld'*.

Natuurlijk is het een titanenwerk wat 86 journalisten na drie jaar onderzoek lang gepresteerd hebben. Een onderzoek waaraan 36 internationale media (waaronder The Guardian, BBC, het Franse Le Monde, de Süddeutsche Zeitung en Norddeutscher Rundfunk, The Washington Post, de Canadian Broadcasting Corporation (CBC) en het Belgische Le Soir) hebben meegewerkt.

Het International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) heeft via een harde schijf 2

miljoen e-mails, informatie over 122.000 offshorebedrijven en rond de 12.000 tussenpersonen weten te achterhalen, voornamelijk van de Maagdeneilanden, en doorgespit. In de documenten staat de identiteit van duizenden vermogende betrokkenen over de hele wereld, van megarijken tot overheidsfunctionarissen. De hoeveelheid documenten is het tienvoudige van wat Wikileaks ooit naar buiten bracht aan Amerikaanse diplomatieke stukken. Volgens Le Soir staan op de lijst ook enkele honderden Belgen, vooral Antwerpse diamantairs.

Of deze onthullingen inderdaad kunnen leiden tot 'een seismische schok' zoals de Britse The Guardian schreef valt af te wachten. Natuurlijk zijn deze onthullingen niet aangenaam voor de superrijken in de wereld, want hun geheime vermogens zijn gedeeltelijk op straat gegooid. Maar ze weten maar al te goed dat er voorlopig weinig of niets zal veranderen, dat ze veilig en droog zitten in hun offshoreconstructies omdat de fiscale dumpingrace tussen nationale overheden en staten onverminderd zal doorgaan.

Wat me toch tegen de borst stuit is hoe alle commerciële media deze onthullingen nu brengen als groot nieuws terwijl ze de sociale bewegingen die reeds meer dan een decennium op deze nagels kloppen gewoon nooit serieus hebben genomen en integendeel hebben weggelachen. Een groot aantal journalisten die vandaag verontwaardigd zijn hebben jarenlang de neoliberale ideologie gevolgd waarbij de rijken en bedrijven moesten ontzien worden en hebben zelf de verzorgingsstaat in vraag gesteld en verschillende aanvallen op de vakbonden en sociale strijd gelanceerd of tenminste ondersteund. Daarom zullen ook deze onthullingen hun nieuws waarde verliezen na enkele anekdotische verhalen over de dochter van oud-dictator Ferdinand Marcos of een oligarch uit Mongolië.

In het grootste deel van de media zullen de onthullingen eindigen als entertainment.

Een soort game, gespeeld door zeer rijke en corrupte mensen, aan bruisende stranden met wuivende palmbomen. Kortom het exotische eilandgevoel. Deze media hebben het voorbije decennium meer geïnvesteerd in entertainment dan in onderzoeksjournalistiek waarvoor geen financiële middelen meer beschikbaar waren. Door 'offshoreleaks' wordt prangend duidelijk gemaakt hoe belangrijk onderzoeksjournalistiek is wanneer de pers aan een van haar belangrijkste taken, waakhond zijn van de democratie, wil voldoen.

Veel politieke statements vandaag zijn voor de electorale achterban en voor de tribune. De ophef rond 'offshore-leaks' is slechts enkele dagen oud en is reeds flink aan het uitdoven of laten we eerder zeggen 'wordt uitgedoofd'. Nadat iedereen zijn zegje en voorstel heeft gepleegd – en de meeste stemmen in het kakelende koor zingen 'het kan alleen maar internationaal opgelost worden (waarvoor zeker en vast veel voor te zeggen is), alleen kunnen we niets' – gaan we langzaam maar zeker weer over tot de gewone fiscale orde van de dag. Naar een systeem van fiscale onrechtvaardigheid dus, gedoogd door de politieke overheden, ondersteund door een legertje van banken, accountantsbureaus en allerlei fiscale adviseurs.

Van deze twee krantenkoppen keken we natuurlijk niet op: *'Onderzoek treft vooral Antwerpse diamantairs'* en *'Belgen op wereldwijde lijst van belastingontduikers'*. We zouden onaangenaam verrast geweest zijn mochten er geen Belgen op de lijst staan pronken hebben. Waarom zouden Belgische grote vermogens ethischer zijn dan vermogens uit andere landen en dat fiscale ethiek en diamanthandel reeds lang geen vrienden meer zijn weet elke inspecteur van financiën. De offshore industrie en de fiscale adviseurs leven nu eenmaal van de fiscale zedeloosheid van de mondiale gefortuneerden.

'BBI onderzoekt Belgische 'offshore leaks'' en *'Crombez onderzoekt rol van banken in mega fraude'* waren de koppen een dag na de onthullingen. Dat is zeker goed nieuws, maar Crombez en BBI hadden toch niet hoeven wachten op 'offshore leaks' om in actie te komen. De mondiale beweging voor sociale rechtvaardigheid heeft sinds het Europees Sociaal Forum in Florence tientallen rapporten en honderden artikels geschreven om de aandacht van de politieke op deze fiscale roof te vestigen. Het heeft nooit tot grote daden geleid, ook niet van de G20 die in april 2009 in Londen hoog van de toren bliezen, maar er is geen enkel fiscaal paradijs verdwenen en er is geen fiscale constructie om belastingen te ontduiken minder opgericht. Integendeel. Het is nu eenmaal gemakkelijker om zwartwerkers en werklozen die frauderen, de zwakke schakels binnen het arbeidsproces, op te jagen en er de nultolerantie op toe te passen. Bij megarijken en diamantairs die fiscale fraude plegen

volgen jarenlange processen en eindigt de zaak ofwel met een sisser ofwel hoogstens met een deal.

We weten nu nog eens zwart op wit door de onthullingen van 'offshore leaks' dat honderden Belgische bedrijven gespot zijn op de lijsten.

Wie zal KBC, BNP Paribas Fortis, Solvay, GDF Suez en anderen de komende maanden een strobreed in de weg leggen?

KBC argumenteert nu reeds dat hun *'offshore activiteiten volledig wettelijk georganiseerd zijn'*. Daar wringt inderdaad het schoentje: de onthullingen ontlokken veel woede en ongeloof bij het grote publiek, maar zijn dus legaal. Zolang belastingontduiking gewoon belastingontwijking noemt is de weg vrij voor de verdere plundering van de sociale gemeenschap.

25.000.000.000.000 euro offshore: de grootste plundering uit de wereldgeschiedenis

Reeds 14 jaren proberen sociale bewegingen zoals Attac Vlaanderen (en alle Attac's wereldwijd) en het onvolprezen Tax Justice Network (waarvan Attac Vlaanderen al tien jaar lid is) de aandacht op te vestigen van politiek en publiek op de grootste roof aller tijden, inderdaad de ongeveer 25.000.000.000.000 euro (het exacte bedrag kan nog veel hoger liggen want juist de 'geheimhouding' is een van de sterkste kanten van deze vrijhavens) die 'legaal' en 'illegaal' versluist wordt via fiscale paradijzen en offshorecentra. Dit cijfer is een equivalent van de gecombineerde economieën van de VS en Japan.

Eindelijk haalt deze immorele plundering even de populaire media, na de Europese crisis rond de bankenbubbel op Cyprus en vandaag via 'offshore-leaks'.

De belastingparadijzen zijn inderdaad het hart van het gefinancieerde kapitalisme in zijn neoliberale fase waarlangs de winstaccumulatie gedraineerd wordt en uit het bereik van de overheid wordt gehouden waardoor de via sociale "klassen"strijd opgebouwde verzorgingsstaat ondermijnd wordt.

Geheimhouding/ondoorzichtigheid is de kerneigenschap van het globale financiële systeem. Rechtsgebieden concurreren mekaar op het vlak van geheimhouding om zo financiële stromen aan te trekken. Maar dit alles heeft een prijs. Financiële ondoorzichtigheid vormt een gegeerde dekmantel voor allerlei misdaden en misbruiken: het witwassen van geld, handel met voorkennis, financiering van terrorisme, verduistering, Ponzi-spelletjes (remember Madoff?), illegale geldstromen, fiscale fraude, enz...

Maar het belangrijkste doel van deze 'geheimhouding' is de financieel-economische plundering van de eigen overheid: het verlangen om weinig of liefst geen belastingen te betalen (belastingontwijking en belastingontduiking) daar waar de winsten geproduceerd worden door de arbeid en productiviteit van de werknemers.

Belastingontwijking, volgens sommige fiscale experts 'creatieve belastingsplanning', volgens andere juristen 'fiscale spitstechnologie', heeft als enig doel zo weinig mogelijk belastingen af te dragen aan de publieke schatkist.

Belastingontwijking is dus belastingontduiking, punt uit.

Het is allebei immoreel, maar daar liggen de megarijken en bedrijven niet wakker van. Ontwijking is legaal en ontduiking illegaal, toch is voor de fiscus het einde van de rit (of beter gezegd 'vlucht') hetzelfde: de overheid kan door de offshoreconstructie het verborgen kapitaal niet belasten.

Neoliberale globalisering via offshore: mondiale paradijzen voor de rijken, sociale woestijnen voor de werknemers

Het belangrijkste gevolg van de 'geheimhoudingsindustrie': de afbraak van de verzorgingsstaten en de groei van sociale ongelijkheid waardoor de wereld herschapen wordt in een sociale jungle. Wanneer we het dus over globalisering en neoliberalisme hebben dan moeten we het daarover hebben.

De 'klassen' strijd is vandaag een fiscale strijd van rijk tegen arm, van het 'grote geld' tegen 'de werknemers' en verloopt via de fiscale paradijzen en offshore centra.

'De trucs van de rijken' worden gelegaliseerd door de wetten (en de mazen in de wetten) van de politieke overheden.

Tijdens het industriële kapitalisme werd een deel van de meerwaarde nog aangewend voor verdere innovatie en ontwikkeling, waardoor inderdaad meer werkgelegenheid werd gecreëerd en via een progressieve fiscale herverdeling – na zware sociale strijd vooral vanuit de vakbonden – een verzorgingsstaat werd gerealiseerd. In het financiële kapitalisme wordt steeds minder meerwaarde omgezet in ontwikkeling maar afgeleid naar fiscale constructies om de eigen overheid te bestelen en het private vermogen te vergroten, voor het eigen genoegen en tot algemeen plezier van de aandeelhouders van de vennootschappen.

Door deze fiscale plundering verliezen de begrotingen van de moderne staten aanzienlijke inkomsten en worden ze meegesleurd in een moordende belastingconcurrentie, waaraan ook België niet ontsnapt, zoals blijkt uit de 'notionele intrestaftrek'. Zo ontstaat er een strijd tussen enerzijds de beleggers die steeds meer 'return on investment' willen, en anderzijds de burgers die de sociale verworvenheden van de verzorgingsstaat willen behouden.

Offshore belastingparadijzen spelen een centrale rol in de financiële en economische wereldcrisis

Offshore belastingparadijzen en de mondiale fiscale carroussel speelden en spelen een centrale rol in de financiële wereldcrisis, maar vrijwel niemand merkte dit op. Voor de meeste commentatoren en analisten van de voorbije jaren spelen fiscale paradijzen nauwelijks of geen enkele rol in hun beschouwingen. Natuurlijk hangt er een mist over de belastingparadijzen, maar de mist is zelf gecreëerd: alsof de economische en fiscale experts niet al lang de banden kennen tussen de grote banken en offshore-centra.

Laten we eerst twee grote, wijdverbreide misvattingen verduidelijken:

Ten eerste, in belastingparadijzen draait het niet alleen om belasting(ontduiking). Zij bieden een uitweg: niet alleen aan belastingen, maar ook aan financiële regelgeving, strafrecht, democratische controle en nog veel meer. Voor de rijken en de bedrijven die ze gebruiken, bieden belastingparadijzen het hele jaar door een veilige ontsnappingsroute tegen de democratische beperkingen, plichten en lasten die de rest van ons, werkenden en werklozen, wel ondergaan. De geheimhouding, haar fiscale – en financiële achterpoortjes, zijn niet bedoeld om geld aan te trekken van de lokale bevolking, maar van de buitenlanders. Deze wetten zijn geschreven door insiders voor insiders, zonder democratische verantwoording: ze zijn private wetgevende machines. Offshore is bijna per definitie een met bubbels gevulde ruimte. De implicaties voor de laatste financiële crisis, en voor toekomstige, moeten dus duidelijk zijn.

De tweede grote misvatting bevat de echte geografie van offshore. Zonder dat inzicht, zullen we nooit de financiële crisis of de moderne wereldeconomie begrijpen.

Daarvoor moeten we eerst terug in de tijd. Na de Grote Depressie van de jaren 30 en de progressieve 'New Deal' van president Roosevelt, was Wall Street gebonden door reglementen zoals de 'Glass-Steagall Act', die gevaarlijke 'casino' investeringsbanken gescheiden hield van de commerciële nutsbanken. De coöperatieve mondiale economische orde van na de Tweede Wereldoorlog beteugelde financieel zakendoen over de grenzen en belastte de rijken, terwijl bankiers strak in het gareel gehouden werden.

In de jaren zeventig werd gedereguleerd waardoor kapitaal mobiel werd.

Wall Street vond zijn ontsnappingsroute in 'The City' van Londen. Groot-Brittannië werd gastheer voor een nieuwe niet-gereguleerde markt - de zogenaamde Euromarkt - waar banken de vervelende beteugelingen naast zich neer konden leggen. De Euromarkten verspreidden zich snel naar Zwitserland, Caraïbische belastingparadijzen, en verder - maar Londen bleef de grootste speler. Van een klein begin in de jaren 1960 gingen de nieuwe banken zonder beperkingen over

naar een tijdperk van explosieve groei, met dank aan offshore. Het rendement op eigen vermogen van de banken, dat gemiddeld ongeveer tien procent per jaar was van 1920 tot 1970 - vergelijkbaar met andere sectoren van de economie - verdubbelde plotseling tot 20% en steeg vervolgens naar 30%. Met dank aan offshore werden banken too big to fail (te groot om failliet te laten gaan).

De belastingparadijzen begonnen een race om nog soepeler regelingen, nog grotere geheimhouding en slimmere fiscale achterpoortjes aan te bieden om 's werelds miljarden in mobiel financieel kapitaal aan te trekken.

Onshore rechtsgebieden probeerden bij te blijven, en vertoonden steeds meer offshore-trekjes, maar de belastingparadijzen - die geen rekening hoefden te houden met vervelend electoraal overleg met kiezers en samenleving - veranderden razendsnel hun wetten en bleven zo steeds op het voorplan.

Zij werden de stormrammen van belastingvermindering en financiële deregulering onder invloed van denkers als Milton Friedman. Politici als Ronald Reagan en Margaret Thatcher waren natuurlijk enorm invloedrijk - maar de belastingparadijzen speelden op zijn minst een even belangrijke rol in het doordrijven van deregulering, of kiezers dit nu wilden of niet.

Offshore: het kloppende 'geheime' hart van het financiële kapitalisme

De offshore-optie is een wapen geworden in handen van bankiers. 'Belast of reguleer ons niet of we vertrekken' riepen ze - en fiscale autoriteiten en regelgevers komen hen hier nog veel te vaak in tegemoet. Zonder offshore zou de financiële sector onze politieke leiders niet in de tang hebben zoals nu.

Het resultaat is verbazingwekkend. Vandaag passeert de helft van alle wereldhandel op een of andere manier via belastingparadijzen. Toen het Amerikaanse Government Accountability Office (GAO), het Tax Justice Network en anderen onderzochten hoe multinationals belastingparadijzen gebruiken, stelden ze vast dat banken veruit de grootste gebruikers zijn. Citigroup alleen al had 427 dochterondernemingen in belastingparadijzen.

In dit alles vallen twee dingen op:

Ten eerste is offshore veel groter dan men zich realiseert.

James Henry, voormalig chef-econoom bij McKinsey & Company en vandaag lid van het bestuur van Tax Justice Network, onderzocht de financiën van de 50 grootste banken ter wereld. Deze banken gebruiken offshore paradijzen om de 'belangen' van hun rijkste klanten (high net worth customers) te dienen. De financiële middelen van deze 50 banken groeiden van 5,4 biljoen dollar in 2005 naar meer dan 12 biljoen dollar in 2010.

De liberalisering van de kapitaalstromen (opheffing van de wisselcontrole en deregulatie van de bankverrichtingen) heeft sinds 1979 de ontwikkeling van de fiscale paradijzen versneld.

In het midden van de jaren '70 kende men maar 25 fiscale paradijzen. In 2005 telde het Tax Justice Network er 73.

De OESO schat dat meer dan 50% van de wereldhandel op papier langs de fiscale paradijzen passeert. Toch brengen die gebieden maar 3% van de bruto wereldproductie voort.

Een niet aangegeven inkomen van die omvang vertegenwoordigt op wereldvlak jaarlijks een fiscaal verlies van ongeveer 255 miljard dollar. Dat is ruim meer dan het jaarlijkse bedrag dat nodig is om de Millennium Doelstellingen voor Ontwikkeling (MDO) van de Verenigde Naties te financieren

Maar dat cijfer van 255 miljard dollar verloren fiscale ontvangsten via belastingontduiking op kapitalen die offshore belegd werden is maar een onderdeel van het plaatje. De arme landen lijden ook fiscale verliezen op nationaal vlak, vaak met activiteiten in het kader van de zogenaamde informele economie, maar ook onder druk om concurrerend te worden door fiscale gunsten toe te kennen aan diezelfde multinationale ondernemingen met de bedoeling investeringen aan te trekken. Als we al die elementen samenvoegen, schatten we het verlies aan fiscale ontvangsten op ongeveer 500 miljard dollar per jaar.

Ten tweede: Tax Justice Network stelde in 2010 opnieuw een 'Financiële Geheimhoudings

Index' op.

Deze index, gebaseerd op objectieve maatstaven van strikte geheimhouding en grootte, klasseert 's werelds zes grootste fiscale paradijzen als volgt: de Verenigde Staten, Luxemburg, Zwitserland, Kaaiman eilanden, het Verenigd Koninkrijk en Ierland.

Dàt is de werkelijke geografie van offshore. De populaire opvatting van belastingparadijzen als exotische met palmbomen begroeide eilandjes, zoals de Maagdeneilanden, opnieuw gevoed door de onthullingen via 'offshore leaks' geeft een vertekend beeld van de immense omvang van het offshore probleem. De grootste belastingparadijzen zijn rijke landen. En de meerderheid van de belastingvluchtelingen zijn geen gekke dictators of maffiosi, 'wapentrafikanten, tandartsen en Griekse dorpelingen', maar bedrijven, want offshore is het kloppende 'geheime' hart van het financiële kapitalisme.

Offshore stimulansen als geheimhouding en belastingvrijstellingen verstoren radicaal de stroom van kapitaal rond de wereld - en hebben mondiaal bijgedragen tot economische onevenwichten die door economen werden aangewezen als de wortel van de financiële crisis.

Hoe groot zijn deze effecten?

De in Washington gevestigde 'Global Financial Integrity' denkt dat *'alleen al in 2008 bijna 1,3 miljard dollar van illegale fondsen uit ontwikkelingslanden naar belastingparadijzen en rijke economieën stroomde.'* De netto stroom uit landen met een tekort was enorm en verslechterde het onevenwicht. Veel ervan kwam terecht in onroerend goed en obligaties, creëerde zeepbellen, blies de financiële sector verder op en voedde zo het onevenwicht en de olopemde tekorten.

Dat ondermijnt de ontwikkeling van een sociale democratie grondig en wel op verschillende manieren:

- * De vermindering van de fiscale ontvangsten op de hoogste inkomens verplicht de regeringen om ze te vervangen door andere, meestal indirecte taksen, wat aanzienlijke negatieve effecten met zich brengt in verband met de herverdeling van rijkdom en inkomens.
- * De terugval van de fiscale ontvangsten verplicht regeringen tot een beperking van de openbare investeringen op het gebied van onderwijs, transport en infrastructuur in het algemeen.
- * Al die vormen van belastingontduiking en -ontwijking tasten de integriteit van de belastingstelsels aan en veroorzaken stoornissen in de normale werking van de economie. Zij die zich wel houden aan de fiscale ethiek worden gestraft, zij die de regels niet volgen zien zich beloond.
- * Belastingontduiking en -ontwijking gaat ten nadele van het wettelijk gezag en ondergraven de integriteit van democratische regeringen.

Deloitte, Ernst & Young, KPMG en PwC: The Big Four zijn "legale overheidsvijanden"

In het debat over de grootste financiële plundering aller tijden ontbreekt meestal de tussenschakel die gevormd wordt door de internationale infrastructuur van banken, advocatenkantoren en revisorenbureaus, fiscale paradijzen en de financiële organismen die het offshore verbindingselement, een soort interface eigenlijk, vormen tussen de wettige en onwettige economieën. Die interface functioneert dankzij de vlotte samenwerking tussen de financiële verbindingsstructuren uit de privé sector en de regeringen van de fiscale paradijzen.

Het Duitse magazine 'Neuer Stern' (Nieuwe Ster) omschreef onder de titel 'nieuws vanuit de schuilhoekmanufacturen' (fiscale paradijzen) de vier grootste mondiale fiscale adviesbureaus als 'legale staatsvijanden' die dus staatsgevaarlijk zijn en staatsbedeigend maar niet gezocht worden voor hun misdaden omdat hun misdaden tegen de overheden en tegen de sociale gemeenschappen legaal verankerd zijn.

Ik onthou vooral deze zin: *'Dankzij deze adviseurs bedreven in de fiscale spitstechnologie betalen concerns zoals Amazon, Google & C°, Starbuck's en vele anderen bijna geen belastingen. Met hun 700.000 medewerkers produceren zij praktisch alle trucs inzake belastingontduiking. Het is de hoogste tijd ze uit hun schuilhoeken te halen'.*

Een van deze grote 4, namelijk PwC, heeft dan nog jaarlijks de pretentie, om de overheden te wijzen op de veel te hoge belastingdruk waardoor volgens hen de staat te veel beslag legt op de

inkomsten van hun burgers. Terwijl diezelfde PwC intussen de meest vermogende klanten de weg wijst uit de "belastinghel" en de blijde intrede begeleidt van deze staatverlaters in de geheime offshore paradijzen.

Om deze misdadige praktijken, gedoogd door de politieke overheden, aan te klagen in een strijd voor fiscale rechtvaardigheid, organiseren we elk jaar met FAN op 31 mei 'Tax Justice Day'.

Het voornaamste kenmerk van de offshore is het klimaat van geheimhouding, dat geschapen is hetzij door een reglementering die voorziet in bankgeheim, hetzij door de facto rechtsregels en dito bankpraktijken. Deze 'sfeer van geheim' vergemakkelijkt het witwassen van bedragen die voortkomen uit een brede waaier van criminele of oneerlijke activiteiten, zoals fraude, verduistering en diefstal, corruptie, drugs- en wapenhandel, namaak, voorkennis, valse facturering, gesjoemel met transferprijzen of met prijzen in het algemeen en belastingontduiking en -ontwijking.

De technieken die gebruikt worden om belastingen te ontwijken en zwart geld wit te wassen, steunen op identieke financiële mechanismen en trucs: fiscale paradijzen, offshore maatschappijen en trusts, zusterbanken, stromannen, fake elektronische transfers, enzovoort.

Het ontwijken van belastingen tast de inkomsten van de overheid en dus van de gemeenschap aan en ondermijnt steeds verder de mogelijkheden om de noodzakelijke publieke diensten te verlenen waar alle burgers recht op hebben. We hebben hier in feite te maken met de hoogste vorm van corruptie omdat ze de samenleving berooft van wettelijke openbare inkomsten.

Het gros van de belastingontduikers behoort tot een sociale elite die zich boven de samenleving plaatst. Die groep bevat gefortuneerde personen en multinationale ondernemingen die steunen op een compleet uitgebouwde eigen infrastructuur van bankiers, advocaten en boekhouders én een offshore structuur van fiscale paradijzen die zo goed als onafhankelijk van elke politieke, juridische of regulerende autoriteit opereert. Deze fiscale adviseurs hebben alle middelen ter hunner beschikking om de fiscale wetten te omzeilen. Die middelen zijn hen aangereikt door de politieke overheden zelf, die steeds pretenderen hun burgers te beschermen, maar tot vandaag deze fiscale roofridders toelaten de sociale welvaartsstaat te ontmantelen.

Belgische overheid ziet oogluikend toe op de beroving van eigen bevolking

'Multinationals vinden België fiscaal uiterst interessant' blokletterde dagblad De Tijd enkele maanden geleden. De Belgische fiscale regimes worden door 20 procent van de grootste bedrijven ter wereld gebruikt om zo weinig mogelijk belastingen te betalen. Bekende namen zoals ArcelorMittal, Volkswagen en Rabobank passeerden de revue, maar ook staatsondernemingen zoals het Noorse Statoil. Volgens het onderzoek van De Tijd worden multinationals vooral aangetrokken door de notionele intrestaftrek, het gunstige regime voor holdings en de fiscale verdragen met Zwitserland en Hongkong. Interessant om te weten (vooral voor hen die een pleidooi blijven houden om de rijken en de bedrijven fiscaal te ontzien in naam van investeringen en werkgelegenheid) is dat een aantal grote buitenlandse bedrijven en investeringsfondsen zelf niet in België actief zijn, maar wel honderden miljoenen euro besparingen realiseren door een Belgisch kantoor met één of twee werknemers te openen.

België is een (belasting)paradijs voor de grote Belgische en buitenlandse fortuinen. De 60.000 Nederlandse belastingvluchtelingen in Vlaanderen en de 10.000 Franse belastingvluchtelingen in Brussel en Henegouwen zijn er het levende bewijs van. Wat vinden die rijke buitenlanders hier? Net hetzelfde als wat de Belgische financiële fortuinen hier vinden, namelijk: geen belasting op grote fortuinen (zoals wel in Frankrijk), noch een samenvoeging van de inkomsten (afgeschaft sinds 1982), en ook geen belasting op de meerwaarden van beurseffecten (bestaat in meeste landen van de Eurozone, behalve in Luxemburg), en evenmin een kadaster van de roerende inkomsten (zoals wel in Frankrijk), omdat dit onmogelijk is zolang het fiscale bankgeheim niet volledig is opgeheven.

Met 20 à 30 miljard € ontdoken belastingen per jaar is het voor de Belgische staat bijna een onmogelijke opdracht om voor alle sociale uitdagingen de nodige financiële middelen te vinden. Enkel de belastingen maken het mogelijk het 'onbetaalbare' te betalen.

Het is de prijs die voor de beschaving moet worden betaald. Maar omdat de rijken en bedrijven de beschaving verlaten en hun 'eigen beschaving privaat organiseren' wordt deze prijs op dit ogenblik niet betaald.

Men kan hieruit besluiten dat België zijn best doet om zijn rijkste inwoners tegen de belastingen te beschermen, wat een heel ongelijke verdeling van de belastingdruk tot gevolg heeft. Het is dan ook niet te verwonderen dat de belastingen in ons land niet populair zijn, en dat de meeste mensen ze als onrechtvaardig aanvoelen. Waarom zouden wij belastingen betalen, als niet iedereen, dus ook diegenen die inkomsten uit kapitaal verwerven, een evenredige inspanning levert in overeenstemming met hun financiële draagkracht?

België is slechts een schakel in de neerwaartse spiraal van de fiscaliteit. Meer dan 75 territoria, landen of financiële centra zijn tegenwoordig belastingparadijzen. Ze zijn gespecialiseerd in een heel winstgevende financiële industrie, waar de financiële inkomsten van buitenlanders of eigen inwoners weinig of niet belast worden, of fiscaal beschermd zijn dankzij talrijke achterpoortjes (bankgeheim, trusts, stichtingen...). Die 'offshore' centra hebben meer dan 25.000 miljard euro in handen en boeken meer dan de helft van de wereldhandel van de multinationals (via filialen die op advies van de auditindustrie en fiscalisten met het oog op belastingontwijking worden opgezet). Die centra zijn ook een schuiloord voor de grote fortuinen die *'hun inkomsten fiscaal wensen te optimaliseren'* (lees: ontsnappen aan het grootste deel of aan alle belastingen die ze verschuldigd zijn) en daarbij worden geholpen door gespecialiseerde bankdiensten (private banking) en hun fiscale adviseurs.

Maar wilt u het ook eens van een ander horen? België belastingparadijs?

Hier laat ik even drie financieel-economische journalisten, Martin Van Geest, Joost Van Kleef en Henk Willem Smits, aan het woord: *'Het circus houdt dus nooit op. Een neverending story. Tot het moment dat bijvoorbeeld heel Europa haar tarieven gelijktrekt. Of nog beter: de hele wereld. Maar we leven dan wel in een paradijs, maar niet in een utopie. En zo kan het dat inheemse bedrijven belastingparadijs Nederland op hun beurt met veel plezier ontvluchten. In 2011 hadden Nederlandse multinationals zoals Unilever, Heineken, Philips, Wolter Kluwer, DSM en Rabobank een slordige 26 miljard euro in België ondergebracht. Gewoon dagelijks ondernemerskapitaal, denkt u, om in die landen operationeel te kunnen draaien? Nee hoor! Onze zuiderburen paaien Nederlandse bedrijven sinds 2006 met de "notionele intrestaf trek". Bedrijven mogen over hun eigen vermogen min de waarde van de deelnemingen een fictieve rente berekenen en dat bedrag aftrekken van hun belastingaanslag. Kost weinig (hooguit een extra rekeningetje van de fiscalist), scheelt miljoenen. Kapitaalvluchtelingen dus.'* (Het belastingparadijs, waarom niemand hier belasting betaalt – behalve u)

De fiscale paradijzen zijn de poortwachters van de sociale ongelijkheid.

Belangrijk om het belang van de fiscale paradijzen te situeren is te bekijken wie op dit ogenblik de leidende klassen zijn.

Het is de klasse van mondiaal opererende valuta – en effectenhandelaren, fiscale afdelingen van multinationale ondernemingen en superrijken die een dagelijks groeiende stroom vrij geïnvesteerd kapitaal dirigeren en daardoor kunnen beslissen over het wel en wee van nationale staten, democratisch verkozen.